

Příloha

Překlady vybraných básní

Na cestě do Xuanchengské komanderie, z Nového lesa směrem k Prkennému mostu
之宣城郡出新林浦向板桥

江路西南永，Plavba na jihozápad trvá věčně,
歸流東北鶩。když zpětný proud uhání k severovýchodu.
天際識歸舟，Na obzoru poznávám lodi vracející se k domovu
雲中辨江樹。a v mlze rozeznávám stromy u řeky.
旅思倦搖搖，Myšlenky na cestách se vyčerpávají stálým zmítáním,
孤遊昔已屢。osamělé putování, ta [zažil jsem] již několikrát.
既歡懷祿情，Radoval jsem se z toho, jak jsem myslel na úřad,
複協滄洲趣。a zároveň se teď cítím v harmonii s náladou kraje poustevníků.
囂塵自茲隔，Od této chvíle budu odloučen od křiku a prachu,
賞心于此遇。na tomto místě potkám přítele.
雖無玄豹姿，Třebaže nejsem tak krásný jako černý levhart,
終隱南山霧。až do konce zůstanu schovaný v mlhách Jižní hory.

Zakládání příbytku

治宅

結宇夕陰街， Já postavil jsem obydlí v ulici Nočního stínu
荒幽橫九曲。 opuštěné a skryté, za devíti záhyby [řeky].
迢遞南川陽， Daleko na severním břehu Jižní říčky,
迤邐西山足。 vine se u nohou Západní hory.
闢館臨秋風， Otevřenou halou čelím podzimnímu větru,
敞窗望寒旭。 otevřeným oknem sleduji mrazivé svítání.
風碎池中荷， Vítr drtí lotosy v rybníku,
霜翦江南菘。 jinovatka stříhá zelený bambus [rostoucí] jižně od řeky.
既無東都金， Když už není zlato z Východního hlavního města,
且稅東皋粟。 tedy zaplatím daně v zrní z Východní bažiny.

V poustevnické pracovně sleduji skutečnost

高齋視事

餘雪映青山， Zbytky sněhu prozařují zelenající se kopce,
寒霧開白日。 chladivá mlha se rozpouští pod slunečním svitem.
曖曖江村見， Nezřetelné, nezřetelné - vesničky u řeky se objevují,
離離海樹出。 roztroušené obrysy stromů vystupují u jezerního břehu.
披衣就清盥， Oblékám oděv a odcházím se umýt do čisté lázně,
憑軒方秉筆。 opřený o balustrádu, teprve беру štětec.
列俎歸單味， Od kupy pochoutek jsem přišel k prostým chutím,
連駕止容膝。 místo skupiny kočárů (se mohu spolehnout jen na) svá kolena.
空為大國憂， Jaká marnost! Trápit se správou velké země,
紛詭諒非一。 kde zmatek a klam není ojedinělý.
安得掃蓬徑， Jak mám zamést venkovskou pěšinu
銷吾愁與疾。 a rozptýlit tak smutek a bolest?

Z výšky [sídla] Xuanchengské komanderie vyhlížím do dálky
宣城郡内登望

借問下車日，Ptáš se, kdy jsem se ujal úřadu?
匪直望舒圓。Wang Shuových okruhů uběhl nespočet.
寒城一以眺，Z mrazivých hradeb stále zírám do dálky，
平楚正蒼然。koruny stromů se právě zelenají。
山積陵陽阻，Hory se shlukují do Lingyangské bariéry，
溪流春穀泉。řička [vytéká] z pramenů Jarního údolí。
威紆距遙甸，Nepřetržitě se klikatí a vzdaluje po odlehlých oblastech，
巉岳帶遠天。strmé skály se spojují s dalekými nebesy。
切切陰風暮，Hučí, hučí, noční vítr od hor!
桑柘起寒煙。Nad morušemi se zvedá chladný dým。
悵望心已極，Lítostivě se dívám, [mé] srdce je už na pokraji。
惝怳魂屢遷。Zklamaná, [má] duše je z početných přesunů。
結髮倦為旅，Jsem vyčerpaný cestováním od chvíle, co jsem si svázel vlasy。
平生早事邊。Celý život sloužím při hranicích。
誰規鼎食盛，Kdo [by mohl žádat] kotlík plný jídla?
寧要狐白鮮。Chci snad vzácný liščí bělostný [kožich]?
方棄汝南諾，Právě jsem odhodil svolení od runanského [správce]
言稅遼東田。a v polích Liaodongu budu platit daně。

V klidu sedím v poustevnické pracovně v [úřadovně] komanderie – odpověď panu Lüovi
z právního úřadu

郡內高齋閒望答呂法曹

結構何迢遞, Jak odlehlá a vznešená je tato stavba, kterou jsem postavil,
曠望極高深。 když se rozhlédnu doširoka, [cítím se] povznesen a [pronikám do]
hloubky.

窗中列遠岫, V okně se mi řadí vzdálené vrcholky hor,
庭際俯喬林。 vysoké stromy sklání své koruny na nádvoří.

日出眾鳥散, Když vyjde slunce, hejno ptáků se rozletí,
山暝孤猿吟。 jak hora potemňuje, osamělí gibboni začnou naříkat.

已有池上酌, U jezírka už mám víno k pití,
復此風中琴。 a ještě k tomu [hraji] na citeru ve větru.

非君美無度, Nebýt Vás, kterého krása je nezměrná,
孰為勞寸心。 kdo by se kvůli mně namáhal [a psal mi básně]?

惠而能好我, Jste laskavý a můžete mě mít rád,
問以瑤華音。 ptal jste se na mě v [básni] se zvukem nefritového květu.

若遺金門步, Jestliže odejdete skrz Zlatou bránu,
見就玉山岑。 uvidíte [mě] na vrcholku Nefritové hory.

Toulám se pohořím Jingting

遊敬亭山

茲山互百里， Toto pohoří se táhne na tisíc li,
合沓與雲齊。 ční do výše, kde se spojuje s oblaky.
隱淪既已託， “Skrytí a zmizelí“ již [zde] našli útočiště,
靈異居然棲。 “zázrační a podivní“ [tu našli] bezpečné hnízdo.
上干蔽白日， [Hora] vysoko ční, zakrývá zářící slunce,
下屬帶迴谿。 dole navazuje na vinoucí se potok.
交藤荒且蔓， Propletené révy [vše] pokrývají a šíří se,
樛枝聳復低。 zprohýbané větve ční a znovu klesají.
獨鶴方朝唳， Osamělý jeřáb právě za svítání křičí,
飢語此夜啼。 hladové veverky celou tuto noc naříkaly.
溟雲已漫漫， Linoucí se oblaka se už rozšířily všude,
夕雨亦淒淒。 večerní déšť je také temný a studený.
我行雖紆組， V mém životě, ačkoliv jsem získal úřady,
兼得尋幽蹊。 také hledám skryté stezky.
緣源殊未極， Jdu proti proudu k pramenu, ale ani zdaleka jsem jej ještě nedosáhl,
歸徑窅如迷。 cesta pro návrat je nepoznatelná, jako bych se ztratil.
要欲追奇趣， Kdo si přeje dosáhnout neobyčejné,
即此陵丹梯。 tak takto vystoupám na rumělkové schody!
皇恩竟已矣， Císařská náklonnost nakonec skončí,
茲理庶無睽。 obávám se, že tato pravda není daleko.

Obětuji v chrámu na hoře Jingting

祀敬亭山廟

翦削兼太華， Ostříhané a vytesané [svahy se podobají] hoře Taihua,

崢嶸跨玄圃。 vysoko čnící [vrcholek] překrývá legendární zahrady.

貝闕視阿宮， Ze strážních věží shlíží na palác E,

薜帷陰網戶。 závěsy stíní síťované dveře.

參差時未來， Vybírám čas, ještě nenastal,

徘徊望灋浦。 váhám a dívám se na řeku Li.

椒糝若馨香， Koření a obětní rýže [voní] jako kadidlo,

無絕傳終古。 nikdy nepřestanou, setrvají na věky.

Zimního večera odpočívám od úředních záležitostí

冬日晚郡事隙

案牘時間暇， Mezi oficiálními povinnostmi se občas vyskytnou i chvíle na odpočinek,

偶坐觀卉本。 sedím a pozoruji rostliny a dřeviny.

颯颯滿池荷， Lotosy zaplňující rybník šustí [ve větru],

條條蔭窗竹。 bambus stínící mé okno se ztepile tyčí vzhůru.

簷隙自周流， Na zápraží svobodně chodím kolem,

房櫳閒且肅。 a [také] za mřížkami v oknech [cítím se] svobodně.

蒼翠望寒山， Skrz tmavě zelené sleduji zimní hory,

崢嶸瞰平陸。 z vysoko čnicích shlížím na rovné pláně.

已悵慕歸心， Mé srdce prahnoucí po návratu domů, je již ztrápené,

復傷千里目。 a také mé oči se trápí [z toho jak vyhlížejí na] tisíce li.

風霜旦夕甚， Vítr a mráz je s každým úsvitem a soumrakem silnější,

蕙草無芬馥。 orchideje už nemají intenzivní vůni.

雲誰美笙簧， Kdo říká, že za krásnou považuji hudbu [u dvora]?

孰是厭邁軸。 Kdo je tím, kdo si oškliví hladovění a nemoci?

願言稅逸駕， Toužím, abych mohl odpřáhnout chvátající kočár

臨潭餌秋菊。 a u jezera hodovat u podzimních chryzantém.

Ze zadní studovny vyhlížím do dálky

後齋迴望

高軒瞰四野， Z vysokého okna napínám zrak na krajinu do čtyř směrů，
臨牖眺襟帶。 vykloním se z okna a vhlížím k svrškům [hor] a opaskům [řek].
望山白雲裡， Hledím na hory v bílých mracích，
望水平原外。 hledím k řekám za planinou.
夏木轉成帷， Letní stromy se proměňují v závěsy，
秋荷漸如蓋。 podzimní lotos je stále více jako baldachýn.
鞏洛常睠然， Gong a Luo – pořád k nim chovám hluboké city，
搖心片懸旆。 mé váhající srdce je jako kymácející prapor.

Nově postavené severní okno, skládám [variaci] v souladu [s básní] pomocníka Hea
新治北窗和何從事

國小暇日多, V malém státě je mnoho volných dní,
民淳紛務屏。 a je-li lid čestný, nepříjemné povinnosti jsou zavrhnuty.
闢牖期清曠, Otevírám okno a s nadějí se dívám k „jasnému a rozlehlému“,
開簾候風景。 vytáhnu roletu a počkám na [krásnou] scenérii.
泱泱日照溪, Rozlévá se doširoka slunce, jak zrcadlí se v řece,
團團雲去嶺。 vzdouvají se, vzdouvají oblaka, jak opouštějí horský hřbet.
岿巍蘭棹峻, Vysoké a prudké magnoliové trámy ční nade mnou,
駢闐石路整。 bok po boku kamenité cesty vedou rovně.
池北樹如浮, Stromy na sever od jezírka jakoby pluly,
竹外山猶影。 za bambusem jako by byly stíny hor.
自來彌弦望, Od [tvého] příjezdu, uběhl plný měsíční cyklus,
及君臨箕穎。 tobě na blízku [jsem viděl] horu Qi a řeku Ying.
清文蔚且詠, Průzračný text - nádherný a melodický,
微言超已領。 slůvka se skrytými významy - krásné a příkladné.
不見城壕側, Neuvidím tě u hradeb města a příkopu,
思君朝夕頃。 ale budu na tebe myslet od rána do večera.
回舟方在辰, Ve chvíli, kdy tvá loď právě odplouvá,
何以慰延頸。 čím utěším svou touhu po vzdalujícím se příteli?

Ležím nemocen v komandarii, podávám zprávu nadřízenému Shenovi
在郡臥病呈沈尚書

淮陽股肱守， [Po způsobu] Huaiyangského správce sloužím v provincii,
高臥猶在茲。 ležím vysoko, a přece jako bych byl zde.
況復南山曲， A navíc, jak se zákoutí Jižních hor,
何異幽棲時。 liší od poustevnického života?
連陰盛農節， Dennodenní déšť dal bohatou úrodu,
簞笠聚東菑。 pláštěnky z rákosí a bambusové klobouky se shromažďují na
východním poli.
高閣常晝掩， Kancelář je během dne stále zavřená,
荒階少諍辭。 na zarostlých schodech je pramálo hádek.
珍簟清夏室， Vzácné bambusové rohože chladí v letních pokojích,
輕扇動涼颺。 lehký vějíř rozdmýchá chladivý vánek.
嘉魴聊可薦， Skvostný cejn může být prozatím obětován,
綠蟻方獨持。 [číšku] „zelených mravenců“ sám právě svírám v ruce.
夏李沉朱實， Letní švestky – namočená rumělková dužina,
秋藕折輕絲。 podzimní lotosové kořínky praskají v jemné vlásky.
良辰竟何許， Kdy už konečně nastane „dobrý okamžik“?
夙昔夢佳期。 Ve dne v noci sním o krásných časech.
坐嘯徒可積， Sedím a pískám – jen toho jsem schopen,
為邦歲已替。 ačkoli zde vládnu již po dobu jednoho roku.
弦歌終莫取， Nikdy se neuchylyji k hudbě [a obřadům],
撫機令自嗤。 a jak se opírám o podhlavník, musím se sám sobě smát!

Za západu slunce smutně se rozhlížím

落日悵望

昧旦多紛喧， Za rozbřesku [je] mnoho zmateného hluku,
日晏未遑舍。 [a dokonce] ani když den postoupí, nepřestane.
落日余清陰， Po západu slunce zůstává příjemný chládek,
高枕東窗下。 [ležím na] vysokém podhlavníku pod jižním oknem.
寒槐漸如束， Zimní jerlín postupně vypadá jako svázaný,
秋菊行當把。 podzimní chryzantémy se blíží době sběru.
借問此何時， Mohu se zeptat – jaká je toto [roční] doba?
涼風懷朔馬。 Chladný vítr prahne po severním koni.
已傷慕歸客， Už zarmoucený pro tuláka, který touží po návratu,
復思離居者。 také myslím na ty, kteří nežijí se mnou.
情嗜幸非多， Mých pocitů a tužeb je naštěstí nemnoho,
案牘偏為寡。 úřední povinnosti jsou podivuhodně řídké.
既乏瑯琊政， Od dob co postrádám vládu [guvernéra oblasti] Langya,
方憩洛陽社。 odpočinu si ve vsi u Luoyangu.

Postrádám starou přítelkyni

懷故人

芳洲有杜若， Na Voňavém ostrůvku se rozprostírá kopytník,
可以贈佳期。 kde mohu dostat jako dar šťastné datum [svého návratu].
望望忽超遠， Dívám se, dívám se nepřítomně do nekonečných dálek,
何由見所思。 jak mohu spatřit tu, po které toužím?
我行未千里， Neurazil jsem ani tisíc li,
山川已間之。 a hory a řeky leží mezi námi.
離居方歲月， V odloučení žijeme už rok a déle,
故人不在茲。 moje dávná přítelkyně není tady.
清風動簾夜， V nocích kdy jemný vánek posune roletou,
孤月照窗時。 nebo kdy osamělý měsíc svítí do okna.
安得同攜手， Kde se můžeme společně chytit za ruce,
酌酒賦新詩。 připít si a napsat nové básně?

Doprovázení Jianga z armádního úřadu, Tana správce záznamů a Zhua Synovsky oddaného a neúplatného, při jejich návratu do hlavního města

送江兵曹檀主簿朱孝廉還上國

方舟泛春渚，V lodi plující kolem jarních ostrůvků，

攜手趨上京。 ruku v ruce pospícháte k hlavnímu městu.

安知慕歸客， Jak [bys mohl] pochopit tuláka, co touží po návratu [domů].

詎憶山中情。 Vzpomeneš si na to, jaké pocity člověk prožívá v horách?

香風蕊上發， Z květů vychází voňavý vánek，

好鳥葉間鳴。 krásní ptáčky mezi listím zpívají.

揮袂送君已， Zamávám, již jsem vás doprovodil.

獨此夜琴聲。 Jsem už sám, tuto noc se zvukem citery.

Píseň podzimního bambusu

秋竹曲

娟娟綺窗北， Krásně roste na severní straně od mého ozdobeného okna,

結根未參差。 pokládá své kořeny bez uspořádání.

從風既嫋嫋， Ohýbá se ve větru a krouží,

映日頗離離。 září na slunci a lehce lze rozlišit.

欲求棗下吹， Přál by si najít [píšťalku] a zahrát „Pod datlovníkem“,

別有江南枝。 jsou jiná „Stébla na jihu od Řeky“.

但能凌白雪， Ale může pozvednout „Bílý sníh“,

真心蔭曲池。 [jen ten, jehož] neochvějné srdce stíní zákrut rybníka.

Doprovázím [přítele] a loučíme se u říčky

臨溪送別

悵望南浦時， Se smutkem se díváme na chvíli [loučení] u Jižního břehu

徙倚北梁步。 a stále váháme, jak procházíme Severní most.

葉上涼風初， Listy padají, zvedá se chladivý vítr,

日隱輕霞暮。 slunce je skryté, červánky se nachýlily k večeru.

荒城迴易陰， Zbořené hradby se v dálce zdají lehce zamlžené,

秋溪廣難渡。 podzimní říčka je široká, je obtížné ji přejít.

沫泣豈徒然， Potoky slz – jsou snad zbytečné?

君子行多露。 na tvé cestě, pane, je mnoho rosy.

V harmonii s básní „Procházka zahradou“ od obětníka Shena
和沈祭酒行園

清淮左長薄, Čistá Huai teče východně od „Sáhodlouhé houštiny“,
荒徑隱高蓬。zarostlá pěšina skrývá vysoko čnicí [dům] s došky.
回潮旦夕上, Příliv každé ráno a večer stoupá,
寒渠左右通。jako chladivý příkop propojuje východ a západ.
霜畦紛綺錯, Jinovatkou pokryté pěšiny se křižují a proplétají,
秋町鬱蒙茸。podzimní cesty jsou zasmušilé a zarostlé travou.
環梨縣已紫, Kulaté hrušky volně visí a již rudnou,
珠榴折且紅。perlová granátová jablka praskají a zbavují se červeně.
君有棲心地, Vy máte místo, kde si může odpočinout vaše srdce,
伊我歡既同。vaše i moje radosti jsou stejné.
何用甘泉側, Jaká potřeba je k žití u Sladkých pramenů,
玉樹望青蔥。kde na nefritových stromech můžeme vidět cibulovou zeleň?

Chystám se putovat k řece Xiang a vydat se kolem Klikaté bystřiny
將游湘水尋句溪

既從陵陽釣， Již jsem následoval lingyangského [poustevníka] a chytal ryby,

掛鱗驂亦螭。 držel se šupin a přepřáhl rudé draky.

方尋桂水源， Teď se chystám vydat k pramenům řeky Gui,

謁帝蒼山垂。 navštívit božstvo na svahu hory Cangshan.

辰哉且未會， [Ten] čas ještě nenastal,

乘景弄清漪。 hned z rána si jdu zahrát s čirými vlnkami.

瑟汨瀉長淀， Zurčení vody se line, zalévá daleké mělčiny,

潺湲赴兩岐。 rychle uhání k místům, kde se proud rozděluje.

輕蘋上靡靡， Jemný okřehek nahoře pluje v jednom houfu,

雜石下離離。 avšak rozličné skaliska níže jsou jasně rozlišeny.

寒草分花映， Podzimní traviny zřetelně se odrážejí proti květinám,

戲鮪乘空移。 a hrající si jeseteři se pohybují a vyskakují do vzduchu.

興以暮秋月， Raduji se z měsíce na konci podzimu,

清霜落素枝。 jasná jinovatka padla bílé opadalé větve.

魚鳥餘方翫， Právě si hraji s rybami a ptáky -

纓綉君自縻。 sám si můžeš za to, že jsi přijal úřad!

及茲暢懷抱， Když jsem zde, budu se ze všech sil radovat,

山川長若斯。 takové jsou zkrátka hory a řeky!